

A Kotimaa

Vainajia surraan virtuaalisten muistosivujen äärellä Muistelu verkossa yhä arkisempaa

Pappi kokosi omille kotisivuilleen kertomuksen vaimonsa viimeisestä yöstä ja perheen jäähyväisistä vainajalle.

Juhani Saarinen HS

VALOKUVASSA vainaja makaa avoimessa arkussa. Silmät ovat kiinni, kädet on ristitty rinnalle.

Läheiset seisovat arkun vierellä pihamaan auringonpaisteessa. Osa on tarttunut vainajaa kädestä.

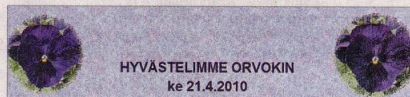
Kun arkkua nostetaan autoon kappeliin siirtämistä varten, lapsenlapset pitävät reunasta kiinni.

"Katselivat turvallisin mielin rakasta isoäitiään", verkkosivun teksti kertoo.

KUN järvenpääläinen **Orvokki Harjuvaara** kuoli huhtikuussa, hänen miehensä **Jaakko Harjuvaara** halusi kertoa tapahtuneesta muutenkin kuin kuolinilmoituksella lehdessä.

Eläkkeelle jäänyt kirkkoherra lisäsi pappiparikunnan yhteiselle verkkosivulle kertomuksen Orvokin viimeisestä yöstä ja valokuvia jäähyväisistä pihamaalla. Verkkosivun osoite mainittiin myös kuolinilmoituksessa.

Harjuvaara pani tekstit ja kuvat julki, jotta laaja tuttavapiiri saisi tietää tapahtuneesta. Kuoleman käsittely verkossa tuntui luonteelta, sillä Harjuvaaran mielestä kuole-

Järvenpään Hautausseurasta oli määrä hakea Orvokki Melahdesta, pukea hänet kauniisiin sinivalkoiset villasukat. Minun piti pestä nämä sukat ja tiistä-ilana ja poistaa nyyrit, jotta ne sukat ovat pesemättä. Nyyryjä poistaessani toteisin, että ne on pakko äkkiä pestä. Vettä altaaseen väänän ne kuivemmaksi, hain tukan kuvan ja sitten ehdin laittaa ne tummiksi kuvauskaappini loppaan omaa pehmeää. Kerran joku opiskelijat, Mia ja joku toinen olivat laittaneet Orvokin ja Mian. Oliver oli aina Orvokin sängyssä tyynyn vierellä. Muistelin, että Oliver pitää ehdottomasti laista ja löysin vaaleansinistä siikkinauhaa, jotta Olla saa juhlaruusun kaulaansa. Kaikki oli nyt valmis **perinnettömällä** loppu Ollaan ja villasukat yopaidan päälle ja otin kovan muistoksi Orvokin laittaa Ollaan mukaan Orvokille.

Eläkkeelle jäänyt kirkkoherra Jaakko Harjuvaara halusi jakaa kokemuksensa puolison kuolemasta kotisivullaan.

maan liitetään liikaa mystiikkaa.

"Ei kuolemassa ole mitään kummallista tai peittävää", hän sanoo.

ENSIMMÄISET internetin hautausmaat ja muistosivut perustettiin pian verkon syntyamisen jälkeen, mutta Suomessa niitä on ollut vähän.

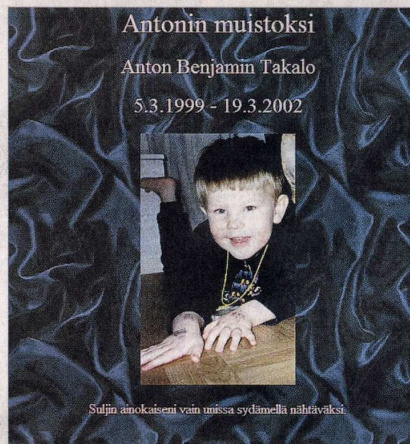
"Suomalaiset ovat hirveän tarkkoja kuolleisiin liittyvästä yksityisyydestä", sanoo tutkija **Anna Haverinen**, joka tekee Turun yliopistossa väitöskirjaa kuolemaan liittyvistä rituaaleista verkossa.

Haverisen mukaan tilanne on muuttumassa. Erilaiset

muistosivut yleistyvät yhteisöpalvelu Facebookissa ja muualla verkossa.

Lintukoto-sivustolle sytytetään satoja bittikynttilöitä kuukaudessa. World of Warcraftin sekä muiden verkkoroolipelien pelaajat järjestävät virtuaalisia muistotilaisuuksia verkkomaailmassa, kun pelistä tuttu ihminen kuolee.

Vainajan muisteleminen verkossa on Haverisen mielestä luonteava, koska nettiyhteisöt ovat yhä kiinteämpi osa elämää. Toisaalta verkko antaa uusia keinoja käsitellä menetyksiä yhteiskunnassa, jossa kuolema on läsnä lähinnä elokuvissa ja lehdissä.

Kolmivuotiaana kuolleen Anton Takalon eno päätti tehdä pojan muistoksi verkkosivut.

"Surusta on tullut oikeastaan tabu", Haverinen sanoo.

TAPATURMASSA kolmivuotiaana kuolleen **Anton Takalon** muistosivu on ollut verkossa jo kahdeksan vuotta.

Sivuston tekoon osallistunut isoäiti **Laila Takalo** kertoo, että sivun naiset itkivät ja puhuivat, mutta pojan eno päätti tehdä verkkosivut. Esillä on valokuvia, mielelmiä ja hautausmaailman tekstit.

Anonyymissä verkossa käytöstävät ovat harvoin kunniasa, mutta lukemattomien sivuille jätettyjen kirjoitusten joukossa ei ole ollut kertakaan asiattomuuksia.

"On tullut hirveästi kiitosta siitä, että olemme niin rohkeita ja avoimia", Takalo kertoo.

MYÖS JAAKKO Harjuvaara kertoo, että monet ventovieraat ovat ottaneet häneen yhteyttä sivujen takia. Erityisesti arkiset valokuvat jäähyväisistä ovat liikuttaneet.

Harjuvaara pohtii, että jos surevan tapaaminen kasvotusten on vaikeaa, kenties verkon kautta asia on helpompi kohdata.

"Siinä voi itkeä rauhassa ja päästää tunteensa esiin ilman että tarvitsee miettiä, mitä toiset sanovat."

Paimiolaisen Jani Tepposen läheiset perustivat viime syksynä julkisen muistosivun Facebookiin.

POIMINTA

Hautakivet saivat jäädä verkkoon

YKSI harvoista kuolema-aiheisista maksullisista verkkosivustoista Suomessa on epäolollisyyden ylläpitämä Lepoppaikka.fi. Sinne on kuvattu hautakivet ja muistomerkit kymmeniltä suomalaisilta hautausmailta.

SIVUSTO sai jatkaa toimintaansa vasta oikeuskäsittelyn jälkeen.

Tietosuojalautakunta määräsi yhtiötä vuosi sitten poistamaan näkyvistä kaikki hautakivet, joissa mainittujen henkilöiden

kuolemasta oli alle 25 vuotta ja joiden näyttämiseen ei ollut hankittu lupaa.

Helsingin hallinto-oikeus kuitenkin kumosi määräyksen valituksen jälkeen, koska yleisellä paikalla oleviin hautakiviin kaiverretut tiedot on nimenomaan tarkoitettu kenen tahansa nähtäväksi.

Kaikki liki 100 000 kuvaa ovat nähtävillä maksua vastaan. Hinta on kuukaudessa 10 euroa tai vuodessa 30 euroa. **Juhani Saarinen**